

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 9. marca 1933.

Štev. 29.

Boj za dolar

Silna poostreitev bančnega poloma v Ameriki — Velike izgube denarnih zavodov

S proglasitvijo bančnega moratorija v državi Michigan se je pričelo in vsi poskušali, da bi se preprečilo nadaljnje razširjanje krize, so se ponesrečili. Bančni polomi so se množili, nato je nastopil še run vlagatelj na banke in denarne zavode in ni preostalo drugega, ko proglasitev moratorija v vsej državi.

Pa tudi sicer se je položaj na denarnem trgu silno poslabšal. Obtok bankovcev je narasel za 732 milijonov dolarjev na 6720 milijonov. Istočasno pa je padla zlata rezerva za 226 milijonov na 2892 milijonov dolarjev. Odtok zlata pa ni povzročila samo tujina, temveč 110 milijonov dolarjev so dvignili preplašeni ameriški vlagatelji in ga naložili v nogavice. Run pa je med tem tudi opravil svoje: Samo njujorške banke so izgubile za 444 milijonov depozitov, skoraj pa so pričeli pokati tudi veliki emisijski zavodi, ko veliki zavod Strauss in Comp., ki je izdal posojil in obligacij za 800 milijonov dolarjev. Vse se je rušilo in katastrofa je bila vsak dan večja.

Takšen je bil položaj, ko je odhajal Hoover in njegove zadnje konference, ki jih je še sklical pred odhodom, so bile brez vsakega uspeha. Čisto razrvan denarni trg, to je bila Hooverova zapuščina za Roosevelta.

V splošni paniki, kakršne še ni doživela gospodarska zgodovina Združenih držav, je nastopil Roosevelt. Presodil je pravilno situacijo in odredil splošen moratorij in zaprtje vseh bank za tri dni. Bil je to nujen, potreben in utemeljen korak. Na ta način je dobil ameriški finančni svet potreben oddih, da je sploh mogel presoditi vse težave. Ta ukrep je bil tem bolj potreben, ker pri vladajočem runu sploh ne bi bilo mogoče izplačati 60 milijard depozitov v gotovino, ko pa je vseh bankovcev v obtoku le 6,7 milijard. Že iz tega tehničnega razloga je bilo zaprtje bank nujno. Seveda pa je to le začasna rešitev.

Takoj nato je sledil drugi ukrep. Dolar ostane sicer pri zlati valuti, toda vsa trgovina z zlato je podrejena finančnemu ministrstvu. Roosevelt je izdal proklamacijo, s katero se podeljuje vladi popolno nadzorstvo nad vsemi zlatimi zalagami v državi. Proklamacija prepoveduje vsak izvoz zlata in srebra na zasebne račune, obenem je dal zveznim oblastim pravico, da smejo izdajati klirringhouse-certifikate, s katerimi bodo mogli denarni zavodi obravnavati svoje medsebojne terjatve in bo na ta način odpravljeno pomanjkanje gotovine. Izdaja teh certifikatov ni za Ameriko nobena novost, ker jih je uporabila Amerika že ob priliki runa v l. 1907.

Vsako pošiljanje zlata, srebra in bankovcev v tujino je s tem prepovedano proti globi v višini 10.000 dolarjev in z ječo do 10 let. Clearing-house pa pripravlja med tem tisk certifikatov, ki bodo za silni denar v višini 1 do 20 dolarjev.

Posledica prepovedi izvoza zlata se je takoj pokazala na vsem svetu in dolar je padel pod svojo zlato veljavo. V zasebnem prometu se je prodajal dolar za 109% pod zadnjim tečajem. Ker pa na večini borz dolar zaenkrat ne notira več, je že nastopilo pomirjenje. Prepoved izvoza zlata ni popolna, temveč ves izvoz zlata je stavljen pod državno kontrolo, kakor so to uvedle tudi že druge države z zlato valuto. Dolar pa ostane še naprej na zlati valuti, kakor je izjavil tudi novi finančni minister Woodin, ki je dejal: »Smešna in zlobna bi bila trditev, da hočemo opustiti zlati standard. Še nadalje smo na zlato standardu, samo da se nekaj dni ne bo dobilo zlata. Z drugimi besedami se pravi to, da so izplačila v zlato suspendirana za štiri dni.« Med tem so bile banke zaprte še za

nadaljnje štiri dni, to je do četrtega. Takrat se sestane tudi kongres, ki bo izdal nove odredbe. Roosevelt sam je napovedal kongresu popolno reorganizacijo ameriškega denarstva.

To je v kratkem razvoj dogodkov po odhodu Hooverja in ob nastopu Roosevelta. Brez dvoma je, da je sedanji bančni polom v Ameriki tako katastrofalen, kakor ga Amerika še ni doživela. Toda kljub temu bi bilo napačno misliti, da ne bi mogla Amerika te finančne krize premagati. Amerika je poleg Sibirijske na naravnih zakladih gotovo najbogatejša dežela na svetu. Ima menda sploh vse sirovine, razen kavčuka, ki jih potrebuje njena gigantska industrija. Pa tudi s kavčukom se je zagurala po uspešni borbi z Anglijo. Poleg tega je zunanja trgovina Amerike tako močna, da že zaradi nje ni nevarnosti za dolar, ne glede na to, da je dolar še vedno več ko običajno krit z zlatom.

Vsa težkoča sedanje ameriške krize pa leži v strukturi njenega denarnega trga. Vsled neprestane propagande prosperitije in vsled ameriškega sistema podružničnih družb so mnoge ameriške družbe imele le fiktivna sredstva. Če so kurzi papirjev rasli, potem je bilo vse v redu in družbe so mogle izkazovati celo visoke dobičke, pa čeprav so bile ustanovljene brez vsake gotovine. Ko je bilo konjunktуре konec, pa so morali pasti tečajji papirjev in moralo je priti na dan, da so denarna sredstva številnih družb le fiktivna in zato so bili polomi bank neizogibni. Čim dalje pa je trajala kriza, tem bolj jasno je to postajalo, dokler se ni na konec vse prodrla. Prav za prav doživljamo v Ameriki danes isto, kakor je pred kratkim doživel svet s Kreugerjevim polomom. Iz kart sestavljena papirnjata stavba se je zrušila nakrat in čez noč so od velikega concerna, ki je obvladal trg, ostali le dolгови.

Zato je pričakovati, da bo sedanja ameriška kriza pokopala vsa nezdruva podjetja, s tem pa je tudi že začetek za njeno sanacijo. Treba se vrniti nazaj na staro solidnost in kakor je razvidno iz Rooseveltovega programa, ko se z nenavadno ostro izjavlja proti špekulantom, bo tudi Roosevelt nastopil to pot.

Padec funta je povzročil paniko, omajanje dolarja je moralo povzročiti še večjo paniko. Toda ni trajala panika dolgo zaradi funta, in ne bo trajala tudi dolgo zaradi dolarja. Ko bodo izginila vsa nezdruva in le iz špekulacije nastala podjetja, bo tudi že začetek sanacije in s tem tudi, kot upamo, začetek konca svetovne gospodarske krize. Sedanja bančna kriza v Ameriki je težka in boleča operacija, a za to nujna, ki bo rešila bolniku življenje. S te perspektive treba gledati na razvoj dogodkov v Ameriki.

Roosevelt a krizi

V svojem prvem govoru je dejal Roosevelt med drugim:

Sedanjo krizo je mogoče premagati samo z dejanji, ki jih zahteva ves narod in brez odloga. Potrebni so zato tako energični ukrepi vlade, kakor so v navadi le v času vojne. Velik del vse nesreče je v tem, ker so se voditelji svetovnega gospodarstva izkazali kot nesposobni vsled svoje trmoglavosti in neznanja.

Resnici moramo odkrito in pošteno pogledati v oči. Samo enega se je treba bati: onega strahu, onega neutemeljenega, nespametnega in brezimenega strahu, ki povzroča med ljudmi paniko. Odkritost in odločnost voditeljev pa mas bo, kakor vedno, tako tudi sedaj privedla iz krize. Cene in plačilna sposobnost ljudi sta padli, plačilna sredstva v bankah zamrzla in

tisčiči so izgubili svoje prihranke. Vseeno pa je mogoče stisko premagati, ker naša stiska ni substancialne narave. Niti vojna niti kobilice niso opustošile naše zemlje. Naša stiska izvira odtod, ker imamo vsega preveč. Samo pohlepne mahinacije špekulantov so vzrok naše nesreče. Posest denarja pa ni tako važna ko možnost služke. Zato bo vlada priskrbela brezposelnim čim več možnosti zaposlitve. Uvedli bomo nadzorstvo bank in napravili konec špekulaciji. Obenem pa bomo skrbeli tudi za zdravo valuto.

V ta namen bom v kratkem zahteval od kongresa potrebnih pooblastil. Napravili pa bomo najprvo red v lastni hiši in šele potem odidemo na svetovno gospodarsko konferenco. V zunanji politiki bomo gledali na to, da živimo z vsemi narodi v najboljših odnošajih. Z zaupanjem se bomo borili proti krizi in z zaupanjem jo bomo tudi premagali.

*

POSLEDICE AMERIŠKEGA FINANČNEGA POLOMA

Vsled ameriškega moratorija so v Tokiju zaprli vse borze.

Zaradi ameriškega moratorija je bila zaprta bombazna borza v Aleksandriji.

Na curiški borzi je bilo ustavljeno no-

tiranje dolarja. Prav tako tudi na zagrebški borzi, ki je ustavila vsled brezpodobenega trgovskega stanja z Nemčijo tudi notranje marke.

Bančni moratorij je proglašen na Kubi in so vse banke in borze zaprte.

Ameriški kongres je sklical Roosevelt za 9. marec.

ANGLEŠKI FINANČNI ODBOR V PERMANENCI

Bančni polom v Ameriki je nad vse vznemiril angleško javnost, da je celo zanimanje za razvoj dogodkov v Nemčiji stopilo v ozadje. Finančni odbor angleškega parlamenta se je izjavil v permanenci, da bi mogel takoj skleniti potrebne ukrepe, če bi jih zahtevali dogodki v Ameriki. Vsi člani vlade so pozvani, da so vsak hip pripravljeni, da se morajo udeležiti seje vlade.

FRANCIJA OPTIMISTIČNA

V Parizu so prepričani, da ameriška finančna kriza ne bo imela posebnih posledic za francoski denarni trg. Finančniki konstatirajo, da so dejansko edino zlate valute, ki jih je mogoče konvertirati v zlato, švicarski in francoski frank in holandski goldinar. V Parizu so prepričani, da so sedanje ameriške težave le prehodnega značaja.

Župan dr. Puc za zahteve trgovstva

Ker se je v zadnjem času krošnarstvo nad vse razpaslo in so zlasti tuji krošnarji postali že tako predrzni, da so pričeli ponujati svoje blago kar po uradih in pri tem še hujskati proti trgovstvu, je zadnji občini zbor Združenja ljubljanskih trgovcev ostro nastopil proti tej, za legalno trgovino tako škodljivi nadlogi. Ker je bila nadalje na občnem zboru Združenja izrečena želja, da posebna deputacija trgovstva razloži tako županu dr. Pucu ko načelniku trgovskega oddelka na banovini dr. Marnu stališče ljubljanskega trgovstva, je v torek obiskala posebna deputacija trgovcev oba gospoda. Deputacijo so tvorili: predsednik Društva industrijcev in veletrgovcev Stane Vidmar, načelnik manufakturnega oddelka Združenja g. Fabiani ter trgovec Smerkolj in Sos.

Najprej se je deputacija zglasila pri županu dr. Pucu, ki je sprejel deputacijo nad vse ljubeznivo. Pazljivo je poslušal izvajanja članov deputacije ter priznal, da je stališče ljubljanskega trgovstva upravičeno. Izjavil je, da bo nemudoma ukrenil vse potrebno, da se ugotovi upravičenim

zahtevam ljubljanskega trgovstva in da se napravi konec nelegalnemu krošnarstvu. Magistrat bo ponovno opozoril policijo na predpise glede krošnarstva in kaznoval vsako nedovoljeno krošnarstvo. Prav tako bo župan poskrbel, da se neha ono prodajanje preprog na Frančiškanskem mostu, ki gotovo ni v okras Ljubljani. Trgovstvo pa naj tudi s svoje strani pomaga obrtni oblasti pri njenem boju proti nedopustnemu krošnarstvu in javi vsak primer z dokazi obrtni oblasti, ki bo nato nemudoma storila svojo dolžnost.

Deputacija se je zahvalila županu dr. Pucu za njegovo pripravljenost, da štiti interese trgovstva. Nato je odšla deputacija h načelniku dr. Marnu, ki je ravno tako obljubil deputaciji svojo pomoč.

Deputacija je imela torej popoln uspeh in se tudi na tem mestu zahvaljuje tako županu dr. Pucu ko načelniku dr. Marnu za njuno razumevanje težkega položaja trgovstva zlasti v sedanjih časih in za njuno podporo trgovstvu. Prepričani smo, da bo sedaj vsaj v Ljubljani nedopustnega krošnarjenja konec.

Trezne besede o sadni trgovini

V »Jutruc« je objavil dr. Miha Gorišek članek, v katerem nastopa proti zmotnemu mnenju, da bi mogle zadruge dvigniti trgovino s sadjem. Predvsem opozarja dr. Gorišek, da je trgovina s sadjem silno težka in riskantna, da zahteva celega moža, ki se ves posveti temu delu. Zadruge takih mož navedno nimajo in bi morale zato najeti poslovodjo in v času največjega dela na poljih tudi celo kopo pomožnega osebja, ki bi natovarjalo sadje. Pri tem pa je upoštevati še razliko, ki obstoja med trgovcem in poslovodjo. Pri sadni izvozni trgovini gre le za vagonске pošiljke in zato za vsote, ki gredo v stotisoče. Trgovec, ki tvega tako veliko vsoto lastnega denarja, bo napel vse sile, da ne izgubi svojega denarja, poslovodja pa bo lahko tudi pri največji kupčiji mirno spal, ker ne gre za njegov, temveč za denar zadruge. V teoriji je sicer mogoče, da bi zadruga, če bi imela idealne združnike, vodila z uspehom tudi težavno sadno trgovino, v praksi pa se je še vedno izkazalo, da so zadruge pričele poslovati z redkimi krediti, končale pa z ogromnimi deficiti. Polomi raznih izvoznih in sadnih zadrug to žalostno resnico le preveč potrjujejo in mnogi kmetski morajo še danes plačevati račun za

poslovanje nesposobnih ali tudi brezvestnih poslovodij. Res je, zadruge nam ne bodo dvignile sadne trgovine.

Dr. Miha Gorišek predlaga zato v svojem članku, da se naj pomaga izvozni sadni trgovini na ta način, da se osnuje pri bankski upravi poseben oddelek strokovnjakov, ki naj bi skrbel, da bi se mogla vršiti sadna trgovina v redu. Od naših konzulatov naj bi dobil ta oddelek vse potrebne podatke o potrebah in zahtevah tuje sadnega trga. Te informacije naj bi potem sporočal sadnim izvoznikom.

Sam po sebi je ta predlog gotovo pravilen, v praksi bo pa vendar zadel na velike težkoče. Predvsem ni računati na to, da bi naši konzulati pošiljali redno in pravočasno poročila o tujih trgih. Naši konzulati in diplomati za takšna poročila nimajo nobenega smisla, kar se je že več ko dovolj izkazalo. Oddelki strokovnjakov pri bankski upravi pa bi po vsej verjetnosti poslovali prepočasno, ker je pač danes tako, da mi naš upravni aparat še dorasel za vsak kupčijski posel.

Kako pa potem pomagati? — Zdravilo je samo eno. — Več besede gospodarskim slojem povsodi in v vseh vprašanjih!

Naša zunanja trgovina v januarju

Izvoz.

V januarju smo izvozili 191.204 tone blaga v skupni vrednosti 232.235.998 Din, to je za 3.685 ton in za 13.960.627 Din več ko v januarju 1932. Naš izvoz je torej po vrednosti narasel za 6.40%, po količini pa za 2.96.

Od posameznih predmetov smo izvozili (v tonah, prva številka in v milijonih dinarjev, druga številka):

Zita: pšenice 3.125 ton v vrednosti 5.3 milijonov Din, koruze 27.162, 19.03, moke 298, 0.59, otrobov 616, 0.48;

fižola 1. 153 za 1.6, krompirja 16 za 0.013; **svežega sadja** 222 za 0.67, suhih češpelj 865 za 2.67, pekmeza 30 za 0.12;

vina 287 za 0.48; **zdravilnih rastlin** 130 za 0.8, opiuma 1.2 za 0.33;

tobaka v listih 189 za 0.98. **Zive živine:** 1711 konj v vrednosti 2.5 milijonov Din, 114 žrebet za 0.078, goveje živine 6.142 glav za 10.2, 517 telet za 0.29, 25.079 svinj za 25.15, 24.077 drobnice za 1.4, 589 ton perutnine za 5.6 milijonov Din.

Svežega mesa 1.376 ton za 12.9, 21 mesnih izdelkov za 0.47, 114 ton svinjske masti za 1.35.

Svežih rib 86 za 0.6; **Zivilskih proizvodov:** masla 6.5 za 0.13, kaškavala 45.7 za 0.66, 771 jaje za 11.1, perja 42 za 0.39.

Kože: goveje 22 za 0.2, telečje 21 za 0.2, ovčje 48 za 0.47, kozje 22 za 0.26, od jag-njetov 102 za 1.02, od backov 1.1 za 0.03, divjačine 1.3 za 0.28.

Leša: drv 14.532 za 2.3, gradbenega 41.693 za 30.6, oglja 2.649 za 1.2, železniških pragov hrastovih 6.2 za 0.27, bukovih 0.6 za 0.02, lesnih izdelkov 1.490 za 1.7; kostanjevih ekstraktov 248 za 0.69, hrastovih 439 za 1.3, smrečnih 52 za 0.14.

Sode: amonijakove 525 za 0.99, kavstične 262 za 0.95.

Kalcijevega karbida 1.275 za 2.1; cijanamida 2.394 za 1.2, oljnatega cijanamida 4.867 za 2.4, ferosilicija 51 za 0.2, cementa 24.100 za 4.6, železa v ploščah 9.2 ton za 0.04, sirovega svinca 270 za 0.08, sirovega bakra 4050 za 33, posode iz železne pločevine 37 za 0.37, drugih rud 41.863 ton za 8.3 milijone Din.

Uvoz.

Skupno smo uvozili v januarju 52.809 ton blaga v skupni vrednosti 172.2 milijona Din, to je za 3.021 ton in 55.9 milijonov Din manj ko v januarju leta 1932.

Od posameznih predmetov smo uvozili (v tonah, prva številka, in v milijonih dinarjev, druga številka):

sirovega bombaža 935 ton za 11.8 milijona Din, bombaževga prediva 910 za 21.0, bombažnih tkanin 187 za 10.1, nogavic in rokavic 0.12 za 0.02, drugega nešivanega bombažnega blaga 8.9 za 0.3, šivanega 1.0 za 0.2.

drugi rastlinski vlakenj: sirovih 62 za 0.4, prediva 184 za 1.3, tkanin 3.7 za 0.2, vreč 4 za 0.03, drugega nešivanega blaga 66 za 0.3.

železa: nepredelanega in napol predelanega 285 za 0.6, pločevine 1.122 za 3.9, žic 191 za 0.56, cevi 156 za 0.73, železniškega in mostnega materiala 564 za 2.2, plugov 3.5 za 0.02, žebeljev 31 za 0.1, popolnoma izdelanih predmetov 3.874 za 8.4.

Volne: ovčje 77 za 1.4, prediva 58 za 4.0, tkanin 38 za 5.2, nogavic in rokavic 0.11 za 0.01, drugega nešivanega volnenega blaga 6.3 za 0.6, šivanega 0.4 za 0.1.

Svine: sirove 0.9 za 0.06, prediva 91 za 4.6, tkanin 3.4 za 1.3, drugega svilnatoga blaga razen šivanega 0.4 za 0.1, šivanega 0.04 za 0.04, nogavic in rokavic 0.007 za 0.002.

Petroleja 2.157 za 1.0, bencina 174 za 0.14, sirove nafte 13.514 za 4.7, parafina 158 za 0.69.

Kož: nepredelanih od domačih živali 259 za 2.9, kože za čevljarje in sedlarje 6 za 0.8.

Stekla za ogledala in okna 28 za 0.4, drugo 25 za 0.5.

Oljučenega riža 440 za 1.0, neolučenega 1.202 za 2.4, limon in pomaranč 881 za 1.4, drugega južnega sadja 732 za 2.3, sirove kave 473 za 5.8, sirovega kakaoa 29 za 0.2, čaja 15 za 0.29, sladkorja brez razlike 11 za 0.04.

Raznih predmetov: premoga vseh vrst 10.976 za 2.8, rastlinskega olja 37 za 0.26, semena 1.913 za 4.9, strojev in aparatov 417 za 5.8, prevoznih sredstev 110 za 0.7, elektrotehničnih predmetov 139 za 6.2, zdravil 5.5 za 0.9, umetnih organskih bari 38 za 2.0, porcelanskih izdelkov 107 za 1.3, liskovnega papirja 742 ton za 2.2 milijonov Din itd.

Glavna skupščina Zveze tekstilnih industrij Jugoslavije

V dvorani industrijskega doma v Zagrebu se je vršila začetkom tega meseca pod predsedstvom Vlade III. redna letna skupščina Zveze tekstilnih industrij kraljevine Jugoslavije. Med drugimi so se skupščine udeležili: Josip Dekleva, podpredsednik Zveze in zastopnik Jugoslovanskih tekstilnih tovarn Mautner, d. d., Zagreb; Rudolf Kratochvil, podpredsednik Zveze in zastopnik D. D. domačih fabrik prediv in tkanin Dugaresa; Evgen Lebl, zastopnik Lanene industrije d. d., preje Ivan Fiedler, Osijek; nadalje zastopniki: Predilnice Glanzmann in Gassner v Trzinu; Fabrike za konope in vrvi d. d., Odžaci; fabrike za bombažev industrijo d. d. v Zagrebu; »Textil«, mehanične tkalnice Drag. M. Ristić v Novem Sadu; Tkalnice J. Menčič v Starem Bečeju. Za Centralo industrijskih korporacij so se udeležili skupščine Đoka Čurčin, dr. Cvetko Gregorić in Fran Windisch, za industrijsko zbornico v Beogradu dr. Steva Popović in Dragan Miličević, za Zvezo industrijcev Dravske banovine dr. Adolf Golia in za Združenje industrijcev Marko Bauer.

O delu Zveze je poročal dr. Cvetko Gregorić, ki je med drugim povedal, da so se zastopniki Zveze udeležili konference v finančnem ministrstvu ob priliki ankete o praktični izvedbi zakona o skupnem davku. Razne težkoče ki so se v začetku pojavile pri izvedbi tega zakona, so se polagoma odpravile. Dvakratno povečanje skupnega davka v avgustu lanskega leta je zelo občutno zadelo tekstilno industrijo, ker je kupna sila prebivalstva zelo padla. Posebne težave so nastale vsled uvedbe luksuznega davka tudi na predmete iz umetne svile. Zveza se je trudila, da doseže pri finančnem ministrtvu odpravo luksuznega davka na predmete iz umetne svile, ker so ti predmeti namenjeni najširšim slojem prebivalstva in se ti predmeti zaradi

njih nizke cene ne morejo oceniti kot luksuzni predmeti. Zveza je nadalje skušala doseči, da se mora izkazovati skupni davek obvezno in posebej v fakturah, ker bi se s tem znatno olajšala kontrola, če vsi proizvajalci plačujejo ta davek.

Pri vojnem ministrtvu se je skušalo doseči, da se predpišejo za dobave novi pogoji, ki bi odgovarjali tehničnim možnostim fabrik in obenem tudi potrebam vojske. Poročilo navaja dalje razne težkoče za tekstilno industrijo pri državnih dobavah, zlasti se vsled sedanjih težkih razmer. Zahtevi gospodarskih krogov, da se revdira zakon o prisilni poravnavi izven stečaja, se bo v kratkem ugodilo in je že izdelan načrt in tudi razposlan gospodarskim organizacijam v izjavo.

Skupščina je z odobravanjem sprejela to poročilo. Nato je skupščina razpravljala o sklepnih računih za preteklo leto in novem proračunu ter odobrila tako sklepn račun ko proračun.

Ker je nekaterim članom uprave potekel mandat, so bili ponovno izvoljeni: Josip Dekleva, Evgen Lebl, And. Gassner in dr. Jovan Ertl, na novo pa sta bila izvoljena industrijalec Rista Dingarac iz Zemuna in industrijalec Rudović iz Zagreba.

Ko so še nekateri predlagali razne predloge glede notranjega poslovanja Zveze, je bila glavna letna skupščina zaključena.

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 8. marca objavlja med drugim: **Predpise za cestne mostove.** — Navodila glede delniških in komanditnih družb, gospodarskih in kreditnih zadrug, hranilnic po § 460. obrt. zakona. — Objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin. — Razglase sodišče in uradov ter razne druge objave.

Združenje trgovcev za srez Ljubljana-okolica

ima

v sredo, dne 15. marca 1933 ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27,

glavno skupščino

s tem dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Proračun za leto 1933.
6. Slučajnosti.

Ce ob določeni uri ne bo navzočih zadostno število članov, se bo sklevalo o predmetih dnevnega reda eno uro kasneje, t. j. ob 9. uri dopoldne, § 374. obrtnega zakona.

Samostojni predlogi se morajo predložiti upravi najkasneje tri dni pred obnim zborom, § 387. obrtnega zakona.

Uprava.

Ponudbe.povpraševanja

Zastopstva in komisije v Beogradu. Trvdka agentura in komisija Ljub. Mitrovitch, Beograd, Karola Mišića šte. 5, se ponuja našim tvrdkam kot zastopnik in sprejema tudi blago v komisijo.

Razstave in sejmi

Druga letošnja dražba krzen v Ljubljani na velesejmu se vrši dne 27. t. m. Iz dose-danjih dražb »Divje kože« je kaj dobro razvidno, kako važna je skupna organizirana prodaja za naše lovstvo. Tudi letošnja prva dražba, ki se je vršila februarja, je nad pričakovanje dobro uspela, posebno kar se tiče zares prvovrstnega blaga. Kdor ima še kože, naj jih takoj pošlje »Divji koži«, Ljubljana — velesejem, da tako izrabi priložnost in vnove svoje blago, ker se dražba kož potem ne bo več ponovila.

Indeks cen se dvignil

Oddelek za gospodarsko proučevanje pri Narodni banki je objavil gibanje indeksa cen na debelo za mesece januar in februar 1. 1932 in 1933. Naslednje številke kažejo jasno gibanje cen.

	febr. 1933	jan. 1933	febr. 1932
rastlinski proizvodi	65,5	65,4	70,3
živalski proizvodi	60,1	57,2	57,6
mineralni proizvodi	76,8	75,7	75,7
industrijski proizvodi	73,0	73,0	68,8
totalni indeks	68,4	67,6	67,3
izvozni predmeti	61,0	59,6	65,3
uvozni predmeti	74,9	73,8	64,4

Splošni indeks cen na veliko se je povečal v februarju za 0.8 poena, v primeru z decembrom 1932 pa za 3.5 poena.

Za vse predmete se je indeks povečal, razen za industrijske, za katere je ostal neizpremenjen. Najbolj se je povečal za živalske proizvode in sicer za 2.9 poena, čeprav je cena masti in slanini nekoliko popustila.

Razveseljivo je, da se je bolj povečal indeks cen izvoznih predmetov, ko pa uvoznih, kajti indeks izvoznih predmetov je narasel za 1,4 točke, uvoznih pa le za 1,1 točke.

Zunanja trgovina

Zavarovanje valute se mora začeti s 16. marcem vršiti tudi pri izvozu blaga, ki ni navedeno v ceniku za zavarovanje valute, če znaša njegova vrednost več ko 1000 Din. Zavarovanje se mora vršiti po cenah, ki jih je prijavil izvoznik. Pooblašeni zavodi pa morajo pri izdajanju potrdil o zavarovanju valute paziti na to, da so te cene prave. Ta določila ne veljajo za blago, ki ga izvaža obmejno prebivalstvo v obmejnem prometu.

Tranzit inozemske živine skozi našo državo v Italijo je zopet dovoljen po obmejnih postajah Velika Kikinda in Rakek.

JAPONSKA NAROČILA V AVSTRIJI

Avstrijska tekstilna industrija je dobila velika naročila iz Japonske. Mnoge fabrike so morale upeljati po več šihtov in nastaviti novo delavstvo.

Posvetu

Na seji med zastopniki vlade in večine finančnega odbora je bil določen postopek ki omogoča pravočasno rešitev proračuna in bi bile s tem dvajsetine nepotrebne

V svrhu določitve enotnega vodstva plovbe na Donavi so se pričela v smislu pakta Male antante pogajanja med Češko-slovaško, Rumunijo in Jugoslavijo. Vse tri države imajo 610.512 ton rečnega brodomnja in sicer Jugoslavija 356.927 ton, Rumunija 196.279 ton in Češkoslovaška 78.306 ton.

Sofijsko sodišče je oprostilo vse zločince, ki so zavlekli jugoslovanskega državljanca čez mejo na Bolgarsko in ga tam ranili.

Fabrika za vojna letala so ustanovili Italijani v Sofiji, po odkritjih pariškega lista »Echo de Paris«. Fabrika izdelava na leto 80 do 100 letal velikega Capronijevga tipa.

60 letal in 12 ton ekrazita je dobavila Italija Madjarski po trditvi »Echo de Paris«-a v času od 20. novembra do 20. januarja t. l.

Na razorožitveni konferenci je 14 držav sprejelo francoski predlog kontinentalnega pakta, dočim so bile Nemčija, Avstrija, Madjarska, Italija in Nizozemska proti. Anglija, Rusija in Švica so se vzdržale glasovanja.

Hitlerjeva vlada je začela po volivni zmagi na vsej črti ofenzivo proti nehitlerjevskim deželnim vladam. Za ministrskega predsednika na Pruskem bo imenovan Papen, na Bavarskem bodo razpisane deželne volitve, ker so sedaj Hitlerjevci najmočnejša bavarska stranka. V Hamburgu, Bremenu sta že imenovana vladna komisarja, in Lübecku bo v kratkem. Enako dobila Württemberg in Hessen vladna komisarja.

V Hamburgu je prišlo do krvavega boja med komunisti na eni ter narodnimi socialisti in policijo na drugi strani. Policija je morala uporabiti strojnice in tanke, da je obvladala položaj.

Hindenburg je po volitvah sprejel Hitlerja prvič brez Papena, kar je dokaz, da se je Hitler rešil Papenovega nadzorstva.

Nemška komunistična poslanca Languetilla in Klassena je policija pred enim tednom aretirala. Ker sta baje skušala pobegniti, ju je policija pri tem poskusu ustrelila.

Sovjeti so zagrozili, da bodo popolnoma spremenili svojo zunanjo politiko, če se v Nemčiji takoj ne neha preganjanje komunistov.

Vsled odstopa parlamentarnega predsedstva je izdala avstrijska vlada z odobrenjem predsednika republike na narodnoglas, v katerem naznanja, da bo tudi brez sodelovanja parlamenta vršila svoje posle. Obenem je vlada prepovedala vse shode, pohode in sestanke ter omejila tiskovno svobodo. Najbrže bo vlada tudi razpustila parlament.

Nov prevrat na Grškem. S filmsko brzino se odigravajo dogodki na Grškem. Pri nedeljskih volitvah je vlada propadla in dobila le 115 mandatov, dočim jih je dobila opozicija 185. Nato je izklical general Plastiras svojo diktaturo. Po posvetovanju z zastopniki strank je 24 ur po proglatitvi diktature imenoval vlado, kateri je bil na čelu general Otonaios. Skoraj nato pa je izvršil državni preobrat gen. Kondilis, ki bo poveril sestavo vlade vodji opozicije Calderisu.

Chicaški župan Čermak, ki je bil zadet pri znanem atentatu mesto Roosevelta, je umrl.

Atentator Zangara, ki je bil že obsojen na 4 krat po 20 let ječe, je vsled smrti Čermaka obtožen umora in bo skoraj gotovo obsojen na smrt na električnem stolu.

Za zadnji prelaz ob kitajskem zidu, ki je še v rokah Kitajcev, se je vnela huda bitka med Japonci in Kitajci. Ni dvoma, da se bo tudi ta bitka končala z japonsko zmago.

Italijanski letalski general Nobile, ki je prestopil v sovjetsko službo, leži na smrtni postelji v Moskvi.

V neki belgijski filmski izdelovalnici je nastala eksplozija, ki je ubila pet ljudi, mnogo pa jih je ranila.

Število brezposelnih je na Češkoslovaškem naraslo v februarju za 52.000 in s tem doseglo že število 918.000.

Atentat na poljsko municijsko skladišče blizu Gdanskega so pripravljali nemški radikalni elementi, a je bila njih namera pravočasno preprečena.

OUZD v februarju 1932

Povprečnina: članov moških: 41.338 (— 4.693), ženskih 27.263 (— 1.466), skupaj 68.601 (— 6.149); bolnikov: moških 991 (— 129), ženskih 721 (— 48), skupaj 1.712 (— 177); odstotek bolnikov: moških 2-40% (— 0-03), ženskih 2.64% (— 0-04), skupaj 2-50% (— 0-03); povprečna dnevna zavarovana mezda Din: moških 26-19 (— 1-59), ženskih 18-22 (— 1-36), skupaj 23-02 (— 1-61); celotna dnevna zavarovana mezda Din: moških 1.082.588-40 (— 196.857-20), ženskih 496.772-40 (— 65 tisoč 832-40), skupaj 1.579.360-80 (— 261 tisoč 489-60).

Zaustavljanje gospodarske krize je pokazalo v februarju 1933 slabšje tempo nego prejšnje mesece. Deloma se je to opazilo že v januarju 1933. Letne razlike števila zavarovanih delavcev, povprečne dnevne zavarovane mezde (t. j. fiktivnega dnevnega zaslužka povprečnega delavca) in celotne dnevne zavarovane mezde so se tudi v februarju nekoliko zboljšale, vendar mnogo manj kot sicer poprej od septembra 1932 dalje.

Enoleten padec: junij članstva 15.738, povprečne dnevne zavarovane mezde 1-84 dinarjev, celotne zavarovane mezde 575 tisoč Din; julij članstva 16.625, povprečne zavarovane mezde Din 2-20, celotne zavarovane mezde 620 tisoč Din; avgust članstva 18.251, povprečne dnevne zavarovane mezde Din 2-41, celotne zavarovane mezde Din 681 tisoč Din; september članstva 17.687, povprečne dnevne zavarovane mezde Din 2-42, celotne zavarovane mezde 662 tisoč Din; oktober članstva 14.641, povprečne dnevne zavarovane mezde Din 2-30, celotne zavarovane mezde 584 tisoč Din, november članstva 10.407, povprečne dnevne zavarovane mezde 2-01 dinarjev, celotne zavarovane mezde 424 tisoč Din; december članstva 7.436, povprečne dnevne zavarovane mezde 1-75 dinarjev, celotne zavarovane mezde 317 tisoč Din; januar članstva 6.234, povprečne dnevne zavarovane mezde Din 1-72, celotne zavarovane mezde 275 tisoč Din; februar članstva 6.149, povprečne dnevne zavarovane mezde Din 1-61, celotne zavarovane mezde 261 tisoč Din, maksimum.

Zdravstvene razmere zavarovanega delavstva izgledajo v februarju 1933 neznatno povoljnije od istega meseca lanskega leta. Odstotek bolnikov (vštevši porodnice) je za 0,03% manjši. Iz dejstva, da je imel OUZD pred enim letom še bolnike s podporno dobo od 26 do 52 tednov, kateri so pozneje vsled skrajšanja bolno-podporne dobe na pol leta odpadli, sledi, da je delavstvo letos v februarju bolj bolehalo kot lansko leto. Februarsko vreme (sneg in dež) je brez dvoma vsaj deloma temu krivo. Iz istega vzroka je tudi bila zaposlenost nekoliko manjša.

Nevzdržne razmere na postaji v Gornji Radgoni

Tujec, ki prihaja v našo državo skozi Gornjo Radgono, dobi pri svojem prvem koraku po naših tleh slab vtis, ko vidi, kakšna je obmejna postaja Gornja Radgona. Je to približno 12 m dolga in 4 m široka lesena baraka, nekdanje postajališče, v kateri so prometna pisarna, čakalnica ter prostori za carinsko osebje in policijsko ekspozituro. Vsi ti uradi so na prostoru 50 m². Uradovanje v teh docela nezadostnih prostorih je silno težko in za občinstvo mučno. Na razpolago je za vse stranke le majhna čakalnica, v kateri je ob malo večjem prometu prava gneča.

Pred preobratom, ko se je večji del vsega prometa koncentriral v danes avstrijski Radgoni, je sedanje postajno poslopje še nekako zadostovalo. Odkar pa je Gornja Radgona obmejna postaja, je tudi silno narastel njen promet in zgrajitev novega postajnega poslopja je postala vedno bolj nujna. Lokalni činitelji so tudi že ponovno zahtevali zgraditev novega in bolj dostojnega poslopja, a vse njih zahteve so bile dosedaj brezuspešne in promet je še naprej trpel vsled nezadostnih prostorov postaje.

A ne samo postajno poslopje je premajhno, temveč tudi skladišče. Nakladalni prostori ob edinem stranskem tiru so prav tako nezadostni. Zlasti ob izvozni sezoni se ta nezadostnost prostorov prav zelo občuti. Kajti Gornja Radgona je središče za izvoz sadja iz obširne okolice, ki sega čez vso Apaško kotlino do Marije Snežne in še v Slovenske Gorice in do Sv. Benedikta. Kako so vsi prostori na obmejni postaji v Gornji Radgoni premajhni, se je zlasti pokazalo v lanskim izvozni sezoni, ko so bili vsi dovozni in nakladalni prostori

prenatrpani blaga in z vozovi zastavljena tudi glavna cesta skozi trg, da je bil oviran ves cestni promet. Ker gre poleg tega tudi vse izvozno blago iz Prekmurja in vseh postaj do Ormoža, ki je namenjeno v Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo, skozi Gornjo Radgono, je zgraditev nove postaje tem bolj nujna.

Železniška uprava je sicer že davno uvidela potrebo po zgraditvi novega postajnega poslopja in po razširitvi postajnih vseh naprav. Izdelala je tudi že podrobne načrte ter postavila v proračun primeren znesek. Pričela je celo z dovažanjem ugaškov za nasipavanje prenizko ležčega terena, nakrat pa je morala z delom prenehati in vse je ostalo pri starem. Za odkup sveta, polaganje novega tira, zidanje enonadstropne lične postaje, skladišča itd. je bilo proračunjenih 830.000 Din. Po informacijah poslanca Jakoba Zemljiča pa se je ta kredit, namenjen za postajo Gornja Radgona, porabil za drugo obmejno postajo in sicer za Rateče-Planice. Tudi spopolnitev te obmejne postaje je bila potrebna, toda Gornja Radgona vsled tega ne sme biti prikrajšana.

Poslovni krogi v Gornji Radgoni in okolici so pričeli novo akcijo za povečanje postaje. Tudi trška občina, ki je vedno kazala razumevanje za javne potrebe in interes splošnosti, jih pri tem podpira. Stvar naših narodnih poslancev, Zbornice TOI, Zveze trgovskih združenj in drugih organizacij je, da ob sklepanju o novem državnem proračunu skušajo doseči preureditev obmejne postaje Gornje Radgone, ki takšna ne zadostuje prometnim zahtevam ter tudi ne služi ugledu naše države.

Žalostna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzi, prisilnih poravnava izven konkurza in posreovalnih postopanjih za čas od 21. do 28. februarja 1933.

A. OTVORJENI KONKURZI*

Savska banovina: Kel Benko i drug, trg. in industrija lesa, Zagreb; Korber Viktor, neprot. trg. z mešanim blagom, Dubrava Križovljanska, Ruždica H., vlas. sirne »Papična«, Zagreb. **Primorska banovina:** Potrška zadruha s o. j., Rogoznica pri Sibeniku. **Drinska banovina:** Burger Franjo, prot. trgovec, Vukovar. **Dunavska banovina:** Progovac V. Milosav, trgovec, Miloševac. **Moravska banovina:** Jović Kosta, opančar, Aleksandrova; Savić Trajko, Vele Polje. **Beograd, Zemun, Pančevo:** Ranftl Josip, Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA

Savska banovina: Brodarić Milan, Zagreb; Meštović Slavko i Tuković Antun, krojaški salon, Zagreb, Martičeva ul. 25; Pavliček Ivan, industrija tkanin, Zagreb, Domagojeva ul. 8; Stein Ana, Našice; Schneider Franjo, neprot. trgovec, Našice. **Primorska banovina:** Milas Jerka Perina, trgovina, Tihaljina; Milas Nikola Perina, Tihaljina. **Zetska banovina:** Serdarević braća, Ljubinje. **Dunavska banovina:** Grčić Mara, modistinja, Vel. Bečkerak, Menrat i Unji, trgovina, Apatin; Pečkovski Pavel in Matilda, klobučarska delavnica, Stara Pazova; Sumohor braća, motorni mlin, Nova Pazova, Štajnic Samuel, trgovina, Feketić. **Moravska banovina:** Popović Nikodi, trgovec, Kraljevo. **Beograd, Zemun, Pančevo:** Maca N. A., fabrika dežnikov, Beograd; Prva stolarsko umetniška in dekorativna zadruha »Javor«, Beograd, Bokeljska ul. 7.

C. OTVORJENA POSREDOVALNA POSTOPANJA

Dravska banovina: Achtig Albert in Ljubica, Sp. Radvanje pri Mariboru; Avgustin Emil, Dravlje 148; Bajželj Helena, Stražišče; Bračić Maks, Maribor; Glaser Friderik, gostilničar, Smolnik pri Rušah; Javoršek Josip, trgovec, Gomilsko; Jeltnik Rudolf, Gradec pri Litiji; Kampl Ciril., sodavičar, Maribor; Kušer Josip, trgovec, Vitanje; Leskovec Franc, Mozirje; Novak Jakob in Josipina, Sv. Lovrene na Pohorju; Občina Kozje, Kozje; Pangeršič Drago, Škofja Loka; Pangeršič Ivan, Oplotnica; Partl Jože in Frančiška, trgovina, Potok, p. Mozirje; Rus Marija, Kranj; Rus Rudolf, Kranj; Stare Simon, lesna industrija, Boh. Bistrica; Stuhec Marko, Ormož; Sever Terezija, Rakek 121; Wurzbach Margareta, Predvor pri Kranju; Zelenko Alojz in Barbara, vrtnarja, Celje. **Savska banovina:** Bartenjev Sergij in Marija, Zagreb; Delić Fedor in Bogumila, Zagreb; Deur Jakob, narednik-vodnik, Zagreb; Fleischhacker in Tauber, Darvar; Foschi Rudolf, Karlovac; Hackenschmidt Leo, Zagreb; Horvat Anka, Zagreb; Krauss i Neumann, Osijek; »Pitagora« V. Lederer, Karlovac; Ribarić P., Zagreb; Singer Karolina, Zagreb; »Standard«, Karlovac; Ugljenik Lepavina d. d., Zagreb; Velikonja Albert, Ravna Gora; Vizjak Januš, Zagreb; Živković M., Zagreb. **Vrbaska banovina:** Levi J., Banja Luka. **Primorska banovina:** Atlas Ruža, neprot. trgovka, Split; Panadž Martin, pok. Petra, Gornje selo; Vlahović Vinko, knjigar, Split. **Drinska banovina:** Antić Milenko, Rakovića; »Autocar«, Vinkovci; Rarića Luka, pek, Sarajevo; Dozet Dušan, tiskarna, Sarajevo; Duspier Nikola, čevljar, Sarajevo; Ivetić Marko, pek, Sarajevo; Kabilja h. Jakoba, vd. Ora, les, Sarajevo; Ključjić Stjepan, pek, Sarajevo; Komarica V., zobar, Sarajevo; Krstić Rasema, Sarajevo; Kureš Svetozar, Sjetlina; Loger Josip, gradb. podjetje, Sarajevo; Lončarić Jula, Vukovar; Mahić Abaz,

brivec, Sarajevo; Mandrapa Gjorgje, trgovina s kožami, Sarajevo; Miljević Marko, soblikar, Sarajevo; Pastuović braća, kolarja, Sarajevo; Pavić Blažan, gostilna, Novo Sarajevo; Pušić Ivan, penzionist in agent, Sarajevo; Radimirović Sofronije, pek, Sarajevo; Sijerčić Akif, mizar, Sarajevo; Strik Mehmed, pek, Sarajevo; Vekić Ilija, »Pietet« pogrebni zavod, Sarajevo; Vins Viktor, penzionist in agent, Sarajevo; Vukosavljević S. Milan, brivec, Sarajevo. **Zetska banovina:** Srna Jusuf, Prijepolje; Zvekić Milan in Eleonora, Velika. **Dunavska banovina:** Kenedić Karlo, krojač, Subotica; Matić S. M. i drugovi, Kragujevac; Schäffer Roza, Subotica. **Vardarska banovina:** Hristić Stevan, Bitolj. **Beograd, Zemun, Pančevo:** Benčion Hajim J., Beograd; Skrepićuk Nikola, branjevec, Zemun.

D. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA**

Savska banovina: Fuček Stjepan, prot. trgovec, Gjurgjevac; Markadi Julij, trgovina vseh potrebščin za ročno delo, Zagreb; Spingarn Aleksander, Osijek. **Primorska banovina:** Giovanelli Ermenegild, »Izvor« neprot. trgovina, Split. **Zetska banovina:** Kolor Bela, trgovec, Beg Sv. Djurdje. **Dunavska banovina:** Katanić Vukoman, trgovec, V. Mladenovac. **Moravska banovina:** Djordjević J. Nikola, podkovski mojster, Zaječar; Nikolić Milovan, trgovec, Trsternik; Stojiljković Dragutin, abadžija, Aleksinac. **Vardarska banovina:** Janković Jordan, krojač, Sv. Nikola pri Štipu; Stojanović Svetozar, Vlasotinci.

E. POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE***

Savska banovina: Aranjoš Stjepko, Zagreb; Gjurić Ljubica, Rakovića; Grubor Kosta, Uljanik; Hirschl S. sin in dr., Zagreb; Hrubec Danka, Ivanec; Hurčak-Bačanek Jeronim, Varaždin; Krivošić Tomislav, Kostajnica; Lipak Nikola, trgovina, Zagreb; Petrović Jovo, Smudž; Podhraški Avgust, gradb. podjetnik, Zagreb; Poslek Dragutin i Löwy Dragutin, krojači, Zagreb; Samardžija Marko, Karlovac; Slavik Oton, prot. trgovec, Petrinja; Šavor Mato, trgovec, Zagreb; Schlesinger i Weber nasl., Pitomača; Uhl i drug, vlas. Topolčić Ivan, Zagreb, Ilica 28; Uidl Vatroslav i sin, trg. z železino, Slav. Brod; Vajs Mišo, krojač, Osijek; Valčić M. i A., izdelava kož, Karlovac; Valentić Rudolf, trgovec, Zagreb; Vesely Gjuro, Zagreb. **Vrbaska banovina:** Jusufbegović M., trgovec, Derventa; Kujundžić Jozo, čevljar, Bos. Krupa; Marković Todor, Omarska; Mašić Zaim, trgovec, Orahovo. **Primorska banovina:** Češka Ibrahim i Džamil, trgovci, Ljubuški; Čulek F. i drug, manufakturna trgovina, Split; Rimac Mato, Mostar. **Drinska banovina:** Damjanović Boško, trgovec, Čačak; Simić Slavko, trgovec, Sid; Solterer Adolf, elektroteh. in tehnični zavod, Sarajevo. **Zetska banovina:** Kusturica Sađir, Hercegovni. **Dunavska banovina:** Ilić Nikola, neprot. trgovec, Sremski Karlovi. **Beograd, Zemun, Pančevo:** Devald Marija, soproga nogavičarja, Zemun; Devald Nikola, nogavičar, Zemun; Korunek Izidor, mizar, Zemun; Mrmak Mihajlo, prot. trgovec z galanterijskim blagom, Zemun.

Vsi podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti.

** Opomba: Vzrok, zakaj je bilo postopanje končano, se izve v našem tajništvu.

*** Opomba: Pogoji, pod katerimi je bila poravnava potrjena, se izvedo v tajništvu društva.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snižani oblike, klobuke itd. Skrebi in svetloilika srajee, ovratnike in manšete. Pere, sušl, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-71.

KUVERTA LJUBLJANA
TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Ogromni dolgovi sovjetov Nemčiji

V vsem dolgujejo sovjeti Nemčiji 1250 milijonov mark. Od teh kreditov je 70 odstotkov dovoljenih proti jamstvu nemške države in nemških dežel. Za približno 150 do 200 milijonov mark kreditov jamči zavarovalna družba »Hermes«, pri kateri ima država odločilen vpliv. V vsem znaša jamstvo države in dežel za ruske kredite **okoli 700 milijonov mark**. Za financiranje ruskih menic je Državna banka dovolila rediskontni kredit v višini 200 milijonov mark. Financirati pa se smejo iz tega kredita samo ona posojila, za katera jamči država. Za financiranje ostalih menic skrbi Industrijsko finančna delniška družba, pri kateri je udeleženih okoli 14 bank. Ta družba skrbi samo za financiranje sovjetskih naročil v Nemčiji, dočim obstojita za financiranje ruskih dobav Nemčiji dva druga konzorcija, ki imata približno 140 milijonov mark kredita.

Vse obveznosti sovjetske vlade na svetu za razna naročila znašajo približno **dve in pol milijarde mark** in je torej **Nemčija največ kreditirala Rusiji**. Večinoma so Rusiji dovoljeni dolgoročni krediti, ki zapadejo šele koncem leta 1934. Zaradi kreditov iz prejšnjih let pa doseže zapadlost ruskih kreditov v tem letu največjo vsoto. Tako morajo sovjeti plačati v prvih dveh četrtletjih tega leta po 100 milijonov mark, v drugih dveh četrtletjih pa po 170 milijonov mark, skupno torej **540 milijonov mark**.

Sovjetska naročila v Nemčiji so se v zadnjem času znatno zmanjšala. Dočim so znašala naročila v letu 1931 še **850 milijonov mark**, znašajo za leto 1932 samo še **450 milijonov mark**. Posebno veliko težavo povzroča nemškemu dobaviteljem plaširanje nezajamčenih menic, za katere morajo plačevati visoke obresti.

Oddaja popravila peronske strehe na postaji **Bled-jezero**. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 11. marca t. l. ponudbe glede oddaje popravila peronske strehe na postaji Bled-jezero. (Oglas in stroškovnik je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Dobava mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra 1933. se bo vršila potom licitacije dne 13. marca t. l. pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dobava drv se bo vršila potom ustmene licitacije dne 14. marca t. l. pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Nabava 75 drž. zastav. Dravska direkcija pošte v Ljubljani razpisuje z direktno pogodbo dobavo 75 drž. zastav po uradnem vzorcu. Ponudbe se sprejemajo do 24. marca t. l. Pogoji so na vpogled pri pom. uradu podpisane direkcije, kjer se lahko kupijo po Din 10.—

Poštna direkcija v Novem Sadu je razpisala pismeno licitacijo na dan 23. marca t. l. za dobavo deset usnjenih sukničev, 20 usnjenih čepic, 12 parov klobuč. čevljev, 110 delovnih halj, 15 dežnih plaščev in 30 pelerin. Pogoji so na vpogled pri rač.-ekonomnem odseku poštne direkcije v Ljubljani.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.

Obiščite avtomatični bufet D A J - D A M

Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 27. marca t. l. pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu glede dobave jambora; do 29. marca t. l. pa glede dobave tiskovin.

Dne 28. marca t. l. pri Upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave 300.000 kg amonijevga solitra in 30.000 kg preje od jute.

Dne 29. marca t. l. pri ekonomskem oddelku uprave državnih monopolov v Beogradu glede dobave 360.000 kg raznega papirja za državno markamico;

dne 30. marca t. l. pa glede dobave 8000 bal belega papirja za zavijanje tobaka.

Dne 29. marca t. l. se bo vršila pri skladišču 1. oddelka Vojno tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave 3500 kg žveplene kisline ter glede dobave kartona. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Konkurzi prisilne poravnave in posredovalna postopanja

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 28. februarja 1933. to statistiko (številkve v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. OTVORJENI KONKURZI:

v Dravski banovini 8 (5), Savski 8 (5), Vrbaski 2 (1), Primorski 2 (7), Drinski 2 (10), Zetski 0 (7), Dunavski 5 (15), Moravski 3 (14), Vardarski 2 (9), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (5).

2. OTVORJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

v Dravski banovini 7 (27), Savski 12 (26), Vrbaski 0 (2), Primorski 4 (9), Drinski 1 (15), Zetski 4 (3), Dunavski 10 (22), Moravski 1 (3), Vardarski 1 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 10 (16).

3. OTVORJENA POSREDOVALNA POSTOPANJA:

v Dravski banovini 45, Savski 69, Vrbaski 7, Primorski 8, Drinski 34, Zetski 5, Dunavski 12, Moravski 3, Vardarski 1, Beograd, Zemun, Pančevo 5.

4. ODPRAVLJENI KONKURZI:

v Dravski banovini 3 (3), Savski 8 (7), Vrbaski 0 (1), Primorski 1 (3), Drinski 2 (5), Zetski 1 (3), Dunavski 8 (23), Moravski 10 (6), Vardarski 10 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (1).

5. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

v Dravski banovini 8 (16), Savski 34 (8), Vrbaski 6 (0), Primorski 6 (2), Drinski 6 (7), Zetski 4 (2), Dunavski 8 (23), Moravski 1 (0), Vardarski 1 (3), Beograd, Zemun, Pančevo 4 (3).

Tržna poročila

Tržne cene v Celju, dne 1. marca 1933.

Govedina: V mesnicah I. vrste 10, II. vrste 8, na trgu I. vrste 10, II. vrste 8, III. vrste 6-8 Din za 1 kg, 1 kg vampov 5, 1 kg pljuč 6-7, 1 kg jeter 8, 1 kg ledvic 8, 1 kg loja 5 Din.

Teletina: telečeje meso I. vrste 12, II. vrste 10, jeter 12, pljuč 10 Din za 1 kg.

Svinjina: I. vrste 16, II. vrste 14, III. vrste 12, pljuča 10, jeter 12, glave 8, slanina I. vrste 16, II. vrste 14-16, na debelo 15, suhe slanine 18-22, masti 17, šunke 18, prekajenega mesa I. vrste 18, II. vrste 14-16, prekajenih parkljev 6, prekajene glave 10, jezika 20 Din za 1 kg.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste Din 4.

Klobase: 1 kg krakovskih 24, debrecinskih 24, hrenovk 24, safalad 18, posebnih 18, tlačenk 18, polsuhih kranjskih 26, braunšviških 12, salame 60 Din za 1 kg.

Perutnina: piščanec 15, kokoš 20-30, petelin 20-30, puran 60-65, domači zajec, manjši 10, večji 15 Din za komad.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-250, kisle smetane 12 Din za liter, 1 kg surovega masla 26, čajnega masla 36, masla 22, bohinskega sira 24-28, trapistovskega sira 16-20, sirčka 10 Din za 1 kg, eno jajce 0-75.

Pijača: 1 liter starega vina 12-16, novega 6-12, piva 10, žganja 25 Din za en l.

Kruh: 1 kg belega kruha 5, črnega 4, polbelega 4-80, žemlja mala 0-50, velika 1 Din.

Sadje: jabolka I. vrste 6, II. vrste 4-5, III. vrste 3, orehi 5, luščeni orehi 20, suhe češplje 4-50-7-50, suhe hruške 7 Din za 1 kg.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 70-76, Santos 52-54, Rio 46, pražena kava I. vrste 94, II. vrste 62, III. vrste 56, čaj 76-100, kristal beli sladkor 15, slad-

kor v kockah 17, med 18-20, kavne primesti 18, riž I. vrste 11, II. vrste 6, III. vrste 4-50 Din za 1 kg, liter namiznega olja 13, olivnega olja 17, bučnega olja 14, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta denat. 10 Din za liter, soli 2-50, celega popra 38, mletega popra 40, paprike 22, sladke paprike 24, testenin I. 11, II. vrste 7-50, mila 13, karbida 7, sveč 17, kvasa 23, marmelade 7, 18, 28 Din za 1 kg.

Mlevski izdelki: Na drobno 1 kg moke št. 00 4-50, št. 0 4-50, št. 2 4-25, št. 4 4, št. 5 3-90, št. 6 3-75, ržena 3-50, pšenični zdrob 4-75, koruzni zdrob 2-25, pšenični otrobi 1-35, koruzna moka 2, ajdova moka 5, kaša 3-25, ješprenj 3-75, ovseni riž 5-60 Din za 1 kg.

Zito: q pšenice 260, rži 190, ječmena 180, ovsu 150, prosa 180, koruze 135, ajde 160, fižola 250-400, graha 1200, leče 1200 Din za 1 q.

Kurivo: q premoga, črni trboveljski 42, zabukovski 43-45, rjavi 24 Din za 1 q, m³ trdih drv 75 Din, 100 kg trdih drv 24, 100 kg mehkih drv 20 Din.

Krma: q sladkega sena 85, polsladkega sena 75, kislega sena 65, slame 50 Din za 1 q, prešana stane 8 Din več.

Zelenjava in gobe: 1 kg endivje solate 12-14, motovilca 2, radiča 12-16, poznega zelja 5, kislega zelja 4, ohrovtu 4, karfijola 8 Din za 1 kg, 1 komad kolerabe 0-50 Din, 1 krožnik špinache 2 Din, 1 kg čebule 3, česna 10, krompirja 1-25, kisle repe 3 Din za 1 kg.

MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO.

Na svinjski sejmu dne 3. marca 1933. je bilo pripeljanih 119 svinj. Cene so bile te: mladi prašiči 7-9 tednov stari 120-150 Din, 3-4 mesece 250-380 Din, 5-7 mesecev 450-490 Din, 8-10 mesecev 520 do 570 Din, 1 leto stari 800-1000 Din za komad; 1 kg žive teže 7-50-8 Din, 1 kg mrtve teže 10-50-11-50 Din. Prodanih je bilo 76 svinj.

ADRESAR NAŠIH IZSELJENCEV V JUŽNI AMERIKI

Novinar Josip Subašič, ki je več let živel v Južni Ameriki, je izdal Adresar z biografskimi podatki našega naroda v Južni Ameriki. Adresar obsega okoli 5000 naslovov naših ljudi, ki imajo stalno bivališče v Južni Ameriki. Je torej precej popoln, a kar je še več vredno, tudi točen. Dobili smo tako s Subašičevim naslovnikom prvi kataster naših izseljencev in potrebovali bi ga tudi za vse druge države, ne samo za Južno Ameriko. Za poglobitev stikov med nami in našimi izseljenci v Južni Ameriki je Subašičev Adresar naravnost neprecenljive važnosti. Kdor želi priti v stik z našimi izseljenci v Argentini, Chile, Braziliji, Boliviji, Peru, Urugvaju in Paragvaju, ta se naj posluži novega Adresarja. V Adresarju so navedeni tudi slovenski izseljenci in je torej tudi v tem pogledu popoln. Adresar velja 50 Din in se naroča v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, dne 9. marca: Dame z zelenimi klobuki. Premijera. Izven.

Petek, dne 10. marca: Zaprt.

Sobota, dne 11. marca: Zločin in kazen. Znatno znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, dne 9. marca: Zaprt.

Petek, dne 10. marca: Baletni večer. Pina in Pino Mlakar. Red D.

Sobota, dne 11. marca: Nižava. Gostuje gđc. Milena Verbičeva. Izven. Znižane cene.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI
Priporoča specerijsko blago, več vrst žganja, moko ter deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo
Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom
Telefon št. 2666 Ceniki na razpolago!

Trgovci in industriji!
Trgovski list
se priporoča za inseriranje!

Brzjavljivi: **Krispercoloniale Ljubljana** - Telefon št. 2263
Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič
Ljubljana
Veletrgovina kolonialne robe.
Velepražarna kava.
Mlini za dišave.
Točna postrežba.
Dunajska cesta 33
Ustanovljeno leta 1840
Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago